

ZAJEDNO ZA
AKTIVNO GRAĐANSKO
DRUŠTVO

ALTERNATIVA BOR

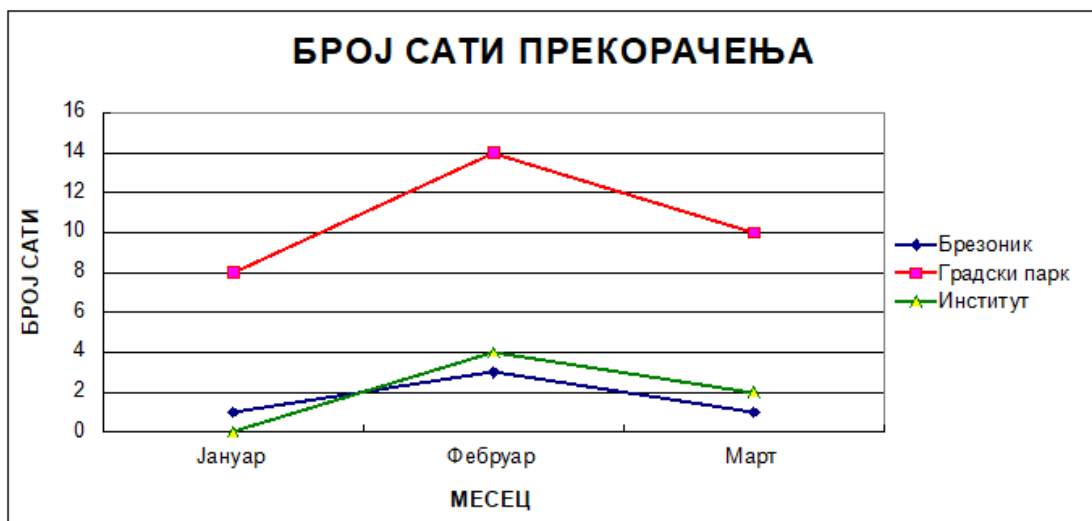

ЕКО БОР

БИЛТЕН БР. 9

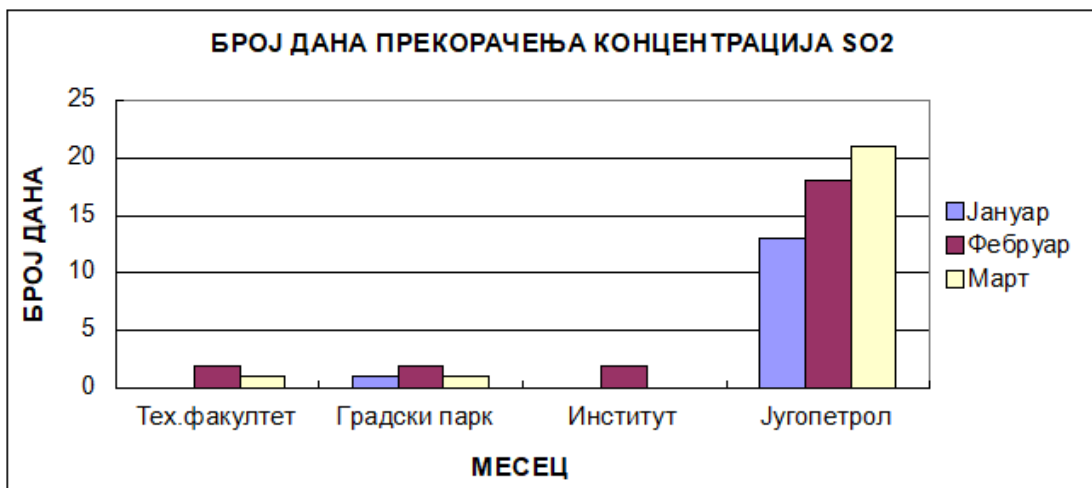

**СТАЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА У БОРУ У ПЕРИОДУ
ЈАНУАР - МАРТ 2022. ГОДИНЕ**

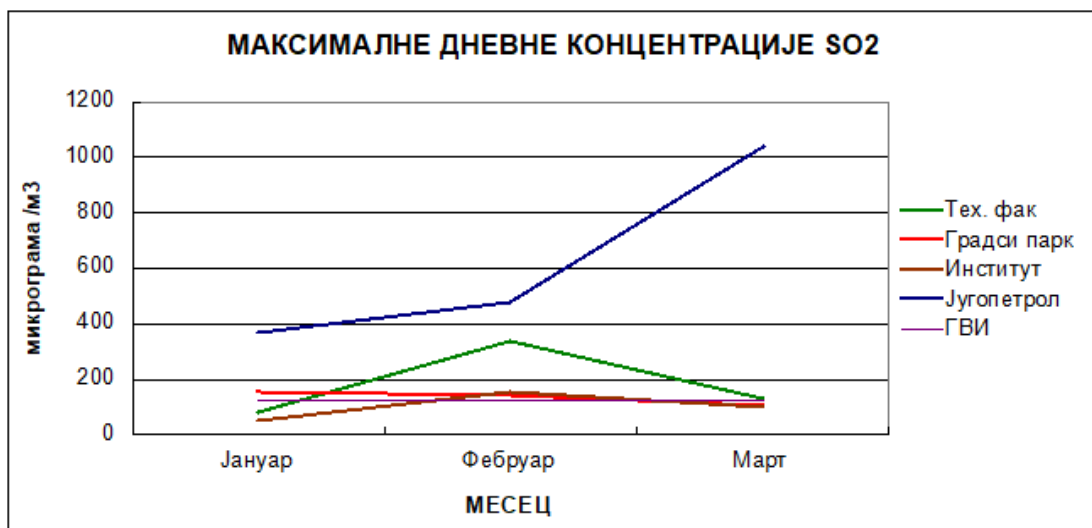
Извор информација: Информације о прекорачењима сатних и дневних вредности (ГВ) загађујућих материја - Агенција за заштиту животне средине Србије (СЕПА)

Присуство сумпордиоксида је смањено у периоду јануар - март 2022. године у односу на предходну годину али још увек повремено прелази дозвољене границе. Гранична вредност сатних концентрација у ваздуху је $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ која не сме бити прекорачена више од 24 сата током године. За прва три месеца концентрација сумпордиоксида у Градском парку је 32 сата била изнад дозвољених граница што је већи број но што је дозвољен током целе године.

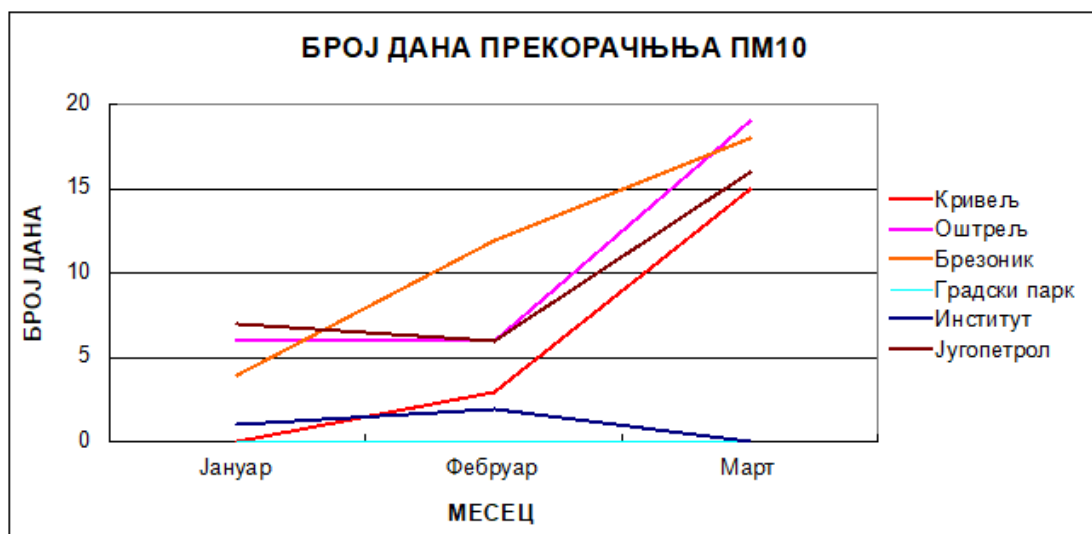
Извор информација: Месечни извештаји о испитивању квалитета амбијенталног ваздух Института за рударство и металургију Бор

Дозвољена просечна дневна гранична вредност концентрација сумпордиоксида је $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Допуштено је да ова вредност буде премашена 3 дана током целе године. У посматрана три месеца ове године дозвољена концентрација је премашена код Југопетрола 52 дана, у Градском парку 4, код Техничког факултета 3 а код Института рударства и металургије 2 дана. Ово значи да је за три месеца прекорачена допуштена законска норма у погледу броја дана прекорачења током целе године у старом центру града, а посебно код Југопетрола. Највећи загађивач ваздуха сумпордиоксидом мора да предузме додатне мере за смањење емисије и обезбеди технолошка решења изградњом нових металуршких и хемијских постројења (која се у овом тренутку граде без одобрене студије о процени утицаја на животну средину), да са повећањем капацитета не долази до повећане концентрације сумпордиоксида у граду и околини. До оваквих прекречења редовно је долазило бар једанпут месечно на свим мерним местима.

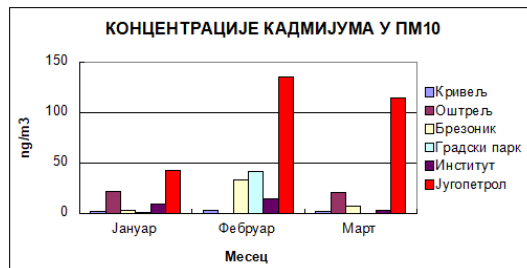
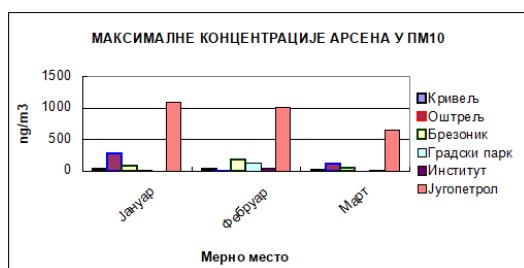
Извор: Месечни извештаји о испитивању квалитета амбијенталног ваздух Института за рударство и металургију Бор, тромесечни извештај за 2022. годину.

На најзагађенијем подручје код Југопетрола у једном дану у марту месецу је измерена концентрација сумпордиоксида од 1038 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ што је 8,3 пута већа од дозвољене. Код Техничког факултета у фебруару измерене је максимална дневна концентрација од 339,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ што је 2,7 пута више од дозвољене.

Извор: Месечни извештаји о испитивању квалитета амбијенталног ваздух Института за рударство и металургију Бор, тромесечни извештај за 2022. годину.

Гранична вредност имисије прашине је 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ и допуштено је да ова вредност буде премашена 35 дана током целе године. У периоду јануар - март 2022. године Брезоник је био најзагађеније насеље прашином чија је концентрација 34 дана била изнад дозвољене вредност. Примарни извор прашине је одлагалиште раскривке из рудника Велики Кривељ у напуштени површински коп у Бору. Друго најзагађеније насеље је Оштрељ од прашине која се подиже за јаловишта Велики Кривељ, а јаловиште у Бору је узрок загађења код Југопетрола. У Оштрељу концентрација прашине је 31 дан била изнад дозвољених вредности а код Југопетрола 29 дана. Неопходно је хитно предуземање мера обарања прашине прилоком одлагања јаловине у површински коп у Бору као и рекултивација сувих брана и површина флотацијских јаловишта у Бору и Великом Кривељу.

Извор: Месечни извештаји о испитивању квалитета амбијенталног ваздух Института за рударство и металургију Бор,

Дозвољен садржај арсена у честицама прашине ПМ10 је 6 ng/m^3 . На свим мерним местима у Бору и околини је далеко изнад прописа. У јануару и фебруару код Југопетрола концентрација је износила преко 1000 ng/m^3 , што је више од 160 пута изнад дозвољених просечних дневних вредности током године.

Дозвољена просечна дневна концентрација кадмијума током године у честицама прашине је 5 ng/m^3 . У посматраном периоду она је била изнад ових вредности на свим мерним местима осим у Кривељу. Као што је случај са арсеном и концентрације кадмијума највеће су код Југопетрола и оне су редовно преко 20 пута веће од дозвољених. Посебно су забрињавајуће високе концентрације у најгушће насељеним деловима града од Брезоника до Института, односно 4. километра, где је сконцентрисан највећи број становника и на коме се налазе болница, обданишта, основне школе и факултет.

У току су поступци доношења Националног плана квалитета ваздуха и десетогодишњег плана квалитета ваздуха Града Бора који морају да предвиде мере и активности за санција извора загађења и решавање овог вишедеценијског проблема као и потребна средства и носиоце сваке активности.

Концентрације загађујућих материја у ваздуху можете пратити на сајту: <http://www.amskv.sepa.gov.rs/> а извештаје о недељним и месечним прекорачењима: <http://www.sepa.gov.rs/download/akcidenti/vazduh>, и : <http://www.sepa.gov.rs/index.php?menu=2019&id=208&akcija=showAll>.

Месечне извештје о мониторингу квалитета ваздуха можете погледати на сајту Града Бора: <https://bor.rs/ekologija/>.

Билтен издаје Друштво младих истраживача из Бора и он је део пројекта “Заједно за Бор без дима”.

Контакт адресе: е-маил kancelarija@mibor.rs, **сајт:** Друштво младих истраживача: mibor.rs,

Фејсбук групе: BOR Јавна политика и пракса у заштити ваздуха <https://www.facebook.com/Borjppzv2020/>,

БОР-Друштво младих истраживача:

<https://www.facebook.com/groups/2491254894471092/>

Б-О-Р за животну средину:

<https://www.facebook.com/groups/2075181599293808/>

Штампа: Доо Blue book Бор

Ovaj projekat je dobio podršku projekta Vlade Švajcarske „Zajedno za aktivno građansko društvo – АСТ”, koji sprovode Helvetas Swiss Intercooperation i Građanske inicijative. Mišljenje koje je izneto u ovoj publikaciji/članku/studiji/radu je mišljenje autora i ne predstavlja nužno i mišljenje Vlade Švajcarske, Helvetasa ili Građanskih inicijativa